

MITEN EROTTAA VALMISRUUAT TOISISTAAN ? KUSTANNUS VASTAAN LAATU

Kuluttajalle on nykyään tarjolla monia laatuja. Miten valita se oikea ja sopivin ravinne koiran parhaaksi, mutta samalla omalle kukkarolle sopivaksi ? Tähän kysymykseen törmään jatkuvasti, eikä ihme. Tarjontaa on, mainonnassa tuotteet kehuvat kilvan itseään parhaaksi.

Tästä tarjonnan kirjosta johtuen on osattava erottaa ravinteet toisistaan. On kaksi erotettava asiaa, laatu ja hinta. Ruokapussin hinta on kaikista puheista huolimatta, yleisin yksittäinen syy ostopäätökseen.

Monet ihmiset ovat pyytäneet selvitystä siitä mikä on hyvää, mikä huonoa, mikä maksaa, mitä ruokasäkissä pitäisi olla sisällä ja miksi. Osana pyyntöä on ollut saada ymmärrettävää, suoraa tekstiä. Tämä on tämän artikkelin teema. Yritän selventää miten ruokinta kustannukset pitäisi laskea, laadusta kuitenkin tinkimättä. (Pahoittelen etukäteen joitakin sananvalintojani, tarkoitukseni ei ole loukata ketään.)

Olen verrannut eri valmistajien tuotteita kysymättä keneltäkään mitään. Laki määrää valmistajan kertomaan tuotteestaan pakkauksessa, samoin esitteisiin ei saa mitä tahansa kirjoitella. Lukemalla tuoteselosteet, koostumukset ja ohjeelliset ruokintamäärät, esitteen tietoja jne. pääsin vertaamaan eri tuotteita.

Hain tuotteista eroja ensin hinnan perusteella. Tutkin muutamaa tuotetta ja tulokset olivat sen verran yllättäviä, että jatkoin listaa. Nämä kertovat tuotteista paljon ja jokainen voi tehdä helpolla saman. Eli kynä käteen ja tutkimaan kotona olevaa ruoka säkkiä, yllättäviä tuloksia tulee. Vanha sanonta ”ei usko ennenkuin näkee” osuu tässä oikeaan, sen verran hurjaa mainontaa on. Mutta miksi uskoa mainoksia ja niiden väitteitä, kun helpolla saa totuuden selville.

1. TODELLISET PÄIVÄKUSTANNUKSET

Tämä on yllättävän helppo ja yksinkertainen tehdä. Tähän tarvitaan kynä, paperia ja laskuri.

Mitä tietoa haetaan ? **1. Kulutus - Kertoo kuinka paljon päivässä ruokaa kuluu.**
2. Hinta - Kuinka paljon ruoka maksaa.

HINTA / KULUTUKSELLA = PÄIVITTÄINEN KUSTANNUS

Ohjeellinen ruokintamäärä per päivä. (Määrä jota valmistaja suosittelee päivittäisannokseksi.)
Ohjeellinen päivittäinen ruokintamäärä jaettuna pussin painolla = Montako päivää pussi kestää.

Hinta jaettuna kulutus päivillä = Hinta markkaa / päivä.

ESIMERKKINÄ - Ostona 15 kilon säkki. Kulutus 30 kg koira, ruokinta määrä / vrk.

Laatu A hinta € 50,00

Suositus 350 gr/päivä
15000 gr / 350 = 42,85 päivää
50,00 / 42,85 = € 1,17 / päivä

Laatu B hinta € 45,00

Suositus 450 gr / päivä
15000 gr / 450 gr = 33,33 päivää
45,00 / 33,33 = € 1,35 / päivä

Laatu C hinta € 52,00

Suositus 260 gr / päivä
15000 gr / 260 gr = 57,69 päivää
€ 52,00 / 57,69 = € 0,90 / päivä

Laatu D hinta € 30,00

Suositus 520 gr / päivä
15000 gr / 520 gr = 28,84 päivää
€ 30,00 / 27,27 = € 1,10 / päivä

Tässä vertailussa laatu C eli kallein 15 kiloinen säkki on käytännössä halvin !

(Vastaavan vertailun voi tehdä millä tahansa säkki koolla, kulutushan on grammoissa, ei säkeissä.)

Jokainen koira on yksilö ja tämän vuoksi ruokintasuositus on aina ohjeellinen. Jos yksilö kuitenkin kuluttaa enemmän kuin ohjeellisen määrän, ei tämä ole riippuvainen tuotteesta. Tämä yksilö kuluttaa enemmän jokaista tuotetta ja päinvastoin. Toiset ovat ns. ”läpipaskoja” syövät mitä vain, painossa tämä ei näy. Toiset pärjäävät jopa uskomattoman pienillä määrillä. Sama koskee meitä ihmisiä, kiloja toisille tuntuu tulevan jo ruuan näkemisestä, kateellisena sitten katselee toisen popsivan pullaa ja kakkua ja vyötärö silti kuin tiimalasi. On myös muistettava mineraalien ja vitamiinien määrät. Ohjeiden vastaisessa liika ruokinnassa annetaan koiralle myös enemmän vitamiineja ja mineraaleja. Suositus on antaa se määrä mitä valmistaja suosittelee, jos koira laihtuu, lisätä, jos lihoo, vähentää määrää.

2. TODELLINEN LAATU

Vaikka haluamme säästää, emme kuitenkaan halua vahingoittaa lemmikkiämme. Tuotteen laatu ratkaisee. Mitä korkeampi laatu, sitä enemmän koira saa siitä hyödynnettyä ja sitä vähemmän koira ruokaa tarvitsee. Laadun voi todeta kulutuksesta. Jos kuluu paljon, laatu on heikompaa, jos kuluu vähän, laatu on korkeampaa. Lähtökohdana ravinteen valitsemiselle pitää olla tietämys siitä mitä koiran aineenvaihdunta tarvitsee, eikä puuttua yhteen yksittäiseen arvoon. Aineenvaihdunta on moninainen ja monimutkainen tapahtuma. Aineenvaihdunnan tasapainoinen toiminta yhdistää osasia eri raaka-aineista eri toiminnoille. Raaka-aineiden tasapaino on tärkeää.

Tämäkin on yllättävän helppoa tutkia. Koostumuksesta löytyvät tähän vertaukseen tarvittavat tiedot. Koostumuksessa on mainittava raaka-aineet siinä suhteessa kuin ne tuotteessa ovat. Se tuote joka mainitaan ensimmäisenä, sitä on eniten, toiseksi mainittua tuotetta toiseksi eniten jne. Jos tuote alkaa esim. vehnällä, sitä on eniten. (Huom: Tässä on oltava tarkkana. esimerkiksi vehnä voidaan piilottaa. Vehnäjauhot, vehnähiutaleet, vehnälese sekä vehnärouhe asetetaan tuotelistassa erikseen, jolloin yksittäinen vehnä sisältö osoittaa pienempää määrää ja tässä on oltava tarkkana. Jos koostumuksessa nämä esiintyvät erikseen on tiedettävä kuinka paljon kutakin on ja laskettava nämä yhteen. Nyrkki sääntönä, **VÄLTÄ TÄLLAISTA TUOTETTA!** Tämä raaka-aineiden ”piilottelu” on mahdollisena merkinä siitä, ettei valmistaja mahdollisesti halua kertoa totuutta ja raaka-aineissa saattaa olla muutakin epäselvyyttä. Samoin on tilanne jos valmistaja mainostaa yhtä raaka-ainetta yli muiden. Koiran aineenvaihdunta on monimutkainen prosessi, suusta sisään meno on täysin eri asia kuin imeytyminen eli hyväksi käyttö. Liiallinen määrä yhtä, vaikuttaa useaan eri tekijään. Tasapaino ennenkaikkea. Jos tuotteen laatu on niin heikkoa että se pakottaa valmistajan kehumaan tuotettaan yhdellä lisäaineella, ohjeena taas: **VÄLTÄ TUOTETTA ! Kokonaisuus ratkaisee.**

Haettaessa hyvää laatua, tuoteselosteen on alettava lihalla ! Tämä on ensimmäinen merkki laadusta. Jos kasviksia esiintyy useita ja tuntuu siltä että kasviksia on suhteessa paljon, ei tutkimusta kannata tämän tuotteen kohdalla jatkaa. Koira ei pysty kasvisvalkuaisista kunnolla hajoittamaan. (Koiralta puuttuu sylkyentsyymi ”amylase” jota tarvitaan tärkkelyksen sulattamiseen.)

Koirat ovat lihansyöjiä. Tämän voi kukin todeta katsomalla koiransa suuhun. Niiden hampaat ovat raatelijan hampaat. Niillä on yksinkertainen, lyhyt ruuansulatusjärjestelmä lihan sulatusta varten. Lihansyöjät, määrityksensä mukaan, tarvitsevat ruokaa, joka sisältää eläinproteiineja. Eläinproteiini on korkeampilaatuista ja paremmin koiralle sopivaa, sillä se on lähes samanlaista kuin koiran kehon omat proteiinit.

Usein puhutaan tarpeesta vaihdella koiran ravinnetta. Tämä johtuu siitä, että koira tarvitsee useita erilaisia rasvahappoja elimistönsä toimintaan. Jos ravinteessa on esimerkiksi vain kanaa, koiralta jää puuttumaan naudan/sianlihan ja kalan rasvahapot jne. **Jos ravinteessa on tarpeeksi laaja pohja kaikista valkuaisaineryhmistä, tätä vaihtelua ei tarvita.**

Rasva on koiran energianlähde. Eläinrasvat sisältävät tyydyttyjä ja monitydyttämättömiä rasvahappoja, nämä ovat helpostisulavia ja hyviä aineenvaihdunnallisia energianlähteitä. Yleisimmin, siipikarjan rasvat ovat korkealaatuisempia, sillä niissä on enemmän monitydyttämättömiä rasvahappoja ja ne ovat sulavampia kuin eläinrasvat. Nämä vaikuttavat lähinnä turkkiin ja ihoon. Eläinrasvoista saadaan enemmän energiaa. Molempia tarvitaan.

Kasvisöljyt kuten soijaöljy, maissiöljy, lesitiini, sesamesiemenöljy, pellavansiemenöljy sekä vehnänalkioöljy sisältävät korkean tason linolihappoa, koiralle erittäin tärkeää rasvahappoa. Parhaan tuloksen nämä saavuttavat vasta, kun ne yhdessä eläinrasvojen kanssa imeytyvät kehoon. Nämä ovat päärakennusaineina hienoon turkkiin ja pehmeään ihoon.

Keskustellessani kuluttajien kanssa, yllättävän moni tuijottaa proteiini/rasva suhdetta. Tämä ei kerro tuotteesta suoranaisesti mitään. Laboratoriossa voidaan analysoida proteiini ja rasva pitoisuus, mutta nämä arvot saattavat olla raaka-aineista joita koira ei pysty hyödyntämään.

ESIMERKKINÄ TUOTE X - PROTEIINI 35 %, RASVA 25 %

Raaka-aineet: 2 vanhaa höyhen tyynyä
 1 vanha nahkakenkä
 2 litraa käytettyä moottori öljyä
 sahanjauhoja

Tämä on täysin laillinen tuote, sen mainitut proteiini ja rasva pitoisuudet ovat totta, mutta tällähän ei ole mitään tekemistä koiran ravinnon kanssa. Tämän esimerkin tarkoituksena on varoittaa tuijottamasta proteiini ja rasva arvoihin, näillä voidaan tietämätöntä harhauttaa.

Lähtökohtana on oltava rasvojen laatu ja monipuolisuus, nämä yhdessä muiden raaka-aineiden kanssa ratkaisevat hyväksi käytön. Yksittäisiä lukuja ei kannata tuijottaa.

Liika proteiini muutetaan munuaisissa energiaksi. Munuaiset joutuvat ylitöihin, jatkuvasta valkuaisen liika ruokinnasta seuraa munuaisvika !

Jos valmistaja tai hänen mainontansa kertoo komeista arvoista, käyttää kuluttajaa kiinnostavia trendien mukaisia sanoja jne, tämä ei muuta sitä tosiasiaa mitä siellä pussissa on sisällä. Kannattaa olla varovainen mainonnan suhteen. Jos tuote ei vastaa käytännössä kehuja, ei tämän valmistajan tuotteita kannata käyttää.

3. RAVINTOPITOISUUS

Tämä on erittäin tärkeää ja vaikuttaa suoraan kukkaroon ! Haluatko maksaa koirasi todellisesta ravinnosta tai työntää seteleitä koiran suuhun ja katsoa kun se paskoo ne pihalle. (Anteeksi suora sanontani.)

Ravinteen laatu on se mitä koira voi hyödyntää eli muuntokelpoinen energia. Sulavuus kertoo sen määrän tuotteesta joka koiran aineenvaihduntaan imeytyy. Muu tulee ulostuksena ulos. Tämä on se syy, miksi ulostuksen määrää ja laatua pitää seurata. Jos ulostusta on vähän ja se on kiinteää, ollaan oikeilla jäljillä.

Ravintopitoisuus lasketaan kokonaisenergiana. Kuinka paljon energiaa 100 grammaa ruokaa sisältää. Jos saamme tämän tiedon, voimme jatkaa. Seuraava tarvittava tieto on sulavuus prosentti, eli kuinka paljon tästä kokonaisenergiasta koira voi hyödyntää. Se mitä se ei hyödynnä tulee toisesta päästä ulos, eli tästä johtuu tämä paljon puhuttu ulosteen määrä. Tästä käytetään nimityksiä metabolinen energia tai muuntokelpoinen energia.

Esimerkkinä muutamia lukuja:

Kokonaisenergia kJ/100 g	Sulavuus	Hyödynnettävä energia, eli tästä maksat.
1968 kJ/100 g	90 %	1787 kJ/100 g
1920 kJ/100 g	85 %	1632 kJ/100 g
2050 kJ/100 g	80 %	1640 kJ/100 g
1890 kJ/100 g	80 %	1512 kJ/100 g

Näistä arvoista näkyy kuinka paljon koira ravinnosta saa irti, eli mistä sinä maksat. Vaikka kaikkia arvoja ei ehkä pussin teksteistä löydy, hae ne arvot jotka löytyvät. On helppoa laskea puuttuvat arvot, ja tätä kautta ravinteen laatua. Jos ravinteen sulavuus on korkea, laatu on hyvää. Tämä ei yksin kuitenkaan kerro kaikkea, koostumuksesta kannattaa katsoa, että ravinne sisältää tarpeeksi laajan raaka-aine pohjan.

Peruslähtökohtana listaus mitä ravinteen pitäisi sisältää. Pika-analyysi tuotteen laadusta; Viisi vihjettä nopean laatukartoituksen tekemiseen;

- 1. Koostumus alkaa lihalla, ei kasviksella.**
- 2. Sulavuus: paljonko koira pystyy ravinnetta hyödyntämään.**
- 3. Energia (kJ/100gr.) kertoo ravintopitoisuuden.**
- 4. Ruokintaohje, kertoo hintasuhteen, paljonko kuluu päivässä.**
- 5. Koostumuksesta pitäisi löytyä 2, tai mieluummin kolme lihaa. (Lammas/sika/nauta+kana+kala) takaamassa koiralle monipuolinen raakavalkuaisainepohja rakenneaineiksi.**

Näillä voidaan nopeasti tarkistaa, kuinka laajassa mittakaavassa tuote sisältää lemmikin ravinteen perusvaatimuksia ja kuinka paljon on turhaa.

Käytännössä laatu näkyy myös koirassa. Jos koiralla on jatkuvia iho ja turkki ongelmia, syy mitä suuremmalla todennäköisyydellä on ravinnossa. Rakennus-aineet eivät ole riittävät koiran hyvään ylläpitoon. Samoin jos koira ei jaksata touhuta esim. metsällä, agilityssa, TOKO:ssa jne., syy on ruuan hyödynnettävässä ravintopitoisuudessa, sen energia pitoisuus ei riitä koiran aktiiviteetille.

On selvää ettei koira jaksata jollei sillä ole polttoainetta. Tämä ei pelkästään heijastu koiran fyysiseen liikuntaan, vaan koko toimintaan. Jos koiralla on ”ruutia” menoon, on sillä myös ”panoksia” hyvään ajoon ja hakuun. Sen kaikki aistit toimivat maksimi tasolla koko ajan, väsymys ei pääse näitä heikentämään. ”Riista” löytyy nopeasti ja tehokkaasti. **Heikko ravinne = heikko tulos.** Ei koira voi kutsua laiskaksi jos sillä ei yksinkertaisesti ole polttoainetta menoon.

Paljon puhutaan kotikeittämisen hyvistä puolista, halpuudesta jne. Tosiasia on, että nykyiset parhaat koiranravinteet ovat laadultaan niin hyviä, ettei kotikeitolla samalle tasolle pääse. Samoin hinnat ovat tasolla johon kotikeiton ”halpuus” ei enää olekaan niin halpaa. Kannattaa tarkistaa.

Lopullinen laadun hyväksyjä on koira itse. Miten se voi ravinteella, miltä se näyttää, tuntuu ja esiintyy? Nämä ovat parhaat merkit ravinteen laadusta. Koira, jonka silmät ovat kirkkaat, turkki kiiltävä ja iho pehmeä ja joka ei ole ylipainoinen, on päämääränä. On samantekevää, mitä valmistaja mainonnassaan kertoo tai esittää. Jollei ravinne koirassasi toimi, se ei ole oikea ravinne.

Kaikki koirat eivät voi hyvin samalla ravinteella. On olemassa koiria, jotka voivat loistavasti yhdellä ravinteella, mutta toiselle koiralle tämä ruoka ei tunnu sopivan ollenkaan. Tähän ei ole mitään yksinkertaista syytä tai selitystä. Tämän vuoksi ruokalaadusta päättämisen on oltava koirasi. Omistajana sinä osaat lukea, joten sinun tulee valita laaturavinteet jotka sisältävät mahdollisimman monipuolisen rakennusmateriaalin koirasi keholle ja antaa koirasi päättää.

Sulavuus on suoraan viitannollinen tuotteen hintaan. Korkealaatuiset raaka-aineet maksavat, ravinne maksaa. Mutta tällöin koira tarvitsee vähemmän korkealaatuista ravinnetta, eli kilokulutus on pienempi.

4. LISÄRAVINTEET

Ravinteen raaka-aineiden on oltava tasapainossa keskenään. Jos tätä tasapainoa ei ole, aineenvaihdunta saatetaan sekaisin, ja tästä saattaa seurata vakavia ongelmia. Yleensä ruokiin lisätään lisäravinteita. Tarkista ovatko nämä koiralle hyödyllisiä vai pelkästään täyteaineita. (Esimerkkinä maitohappobakteerit, ravintotieteen tänä päivänä ylistämiä, Eaglessa niitä on aina ollut, miksei muilla? Maksavat paljon.)

Olen kuullut monen lisäävän kalkkia, vitamiineja jne. Pieni esimerkki viime viikolta:

Uskomuksenani on kalkin auttavan koiraa kasvamaan, eli annan lisää, niin eikö se silloin kasva paremmin?

Ensimmäinen ongelma, koira kasvaa liian nopeasti, = luusto ongelmat!

Mutta samoin liika kalkki estää sinkin imeytymistä = iho- ja turkki ongelmat.

Mutta tämä on helppoa, lisätään sinkkiä !! Nythän asia on todella hyvin! Vai ???

Suuri määrä sinkkiä estää kuparin imeytymisen.

Mitä se kupari sitten tekee? **Kupari on tärkeä raaka-aine luuston kehittymiselle, mutta kupari on myös tärkeä veren soluille. Solut taas vaikuttavat vasta-aineisiin..**

Vastustuskyvyn heikkeneminen saattaa johtaa vaikka minkälaisiin ongelmiin, pahimmassa tapauksessa jopa kuolemaan. Tämä aineenvaihdunnallinen tapahtuma ketju on monimutkainen ja monimuotoinen prosessi, kaikki liittyy kaikkeen ja osa aineenvaihdunnallisista tapahtumista on tiedemiehillekin vieläkin tuntematon. Tiedetään epätasapainon aiheuttavan ongelmia, mutta ei vielä kaikkea mitä aineenvaihdunnassa tapahtuu. Jos kaikki tiedettäisiin, ei Hullun Lehmän Tauteja (seonnut proteiini) tai AIDseja (Vastustuskyvyn vajaus) olisi olemassa.

Lopputulos tässä ”mutu” harjoittelusta on täysin arvaamaton ja varmasti aiheuttaa koiralle enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Summittainen eri vitamiinien ja mineraalien anto koiralle on järjetöntä.

Lisäksi: Suuri määrä vehnää vähentää sinkin imeytymistä, eli jo yhden raaka-aineen määrällä on oma vaikutuksensa.

Kehotan jokaista tekemään itse vertailuja eri tuotteilla, valitsemaan 2-3 laatu tuotetta, kokeilemaan koiraan. 1-2 kuukauden aikana hyödyt tulevat näkyviin, haitat näkyvät nopeammin.

Omat tulokseni kuivamuonista eivät minua yllättäneet. Aktiiviruuista Eagle Performance ehdoton ykkönen, Eagle Adult ylivoimainen normaali ruuista. Sama tulos niin laadussa kuin hinnassa. Ei ihme että Eaglea myös puskaradio suosittelee, sillä sen sanoma on todellista sanomaa, kuluttajien suusta kuuluvaa. Kehotan jokaista vertaamaan tuotteiden laatuja ja hintoja.

Toivottavasti tämä artikkeli auttaa lukijaa itse päättämään oikean ravinnon. Tietojen haku on loppujen lopuksi aika helppoa.

Seuraava artikkelini käsittelee koiran lonkkavikaa ja luusto-ongelmia ja miten niihin ravinnollisesti ehkä voidaan vaikuttaa.

Kirjoittanut: Olli Wuorimaa